

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

Kielce, dnia 07-07-2023

Znak: BiZK.VII.431.7.2023

Pan
Paweł Wojtasik
p.o. Dyrektora Samodzielnego
Publicznego Zespołu
Zakładów Opieki Zdrowotnej
w Staszowie

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 31 ust. 1 pkt 2, w związku z art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 8 września 2006 roku o Państwowym Ratownictwie Medycznym¹, art. 111 ust. 1 i 2 oraz art. 113 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej², a także rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania kontroli podmiotów leczniczych z dnia 20 grudnia 2012 r.³ w dniu 1 czerwca 2023 r. przeprowadzona została kontrola problemowa Szpitalnego Oddziału Ratunkowego w Samodzielnym Publicznym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej w Staszowie.

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach w składzie: Agnieszka Pawińska – Baradzi – inspektor wojewódzki w Oddziale Ratownictwa Medycznego – przewodnicząca zespołu kontrolnego oraz Paweł Kubicki i Arkadiusz Lech – Wojewódzcy Koordynatorzy Ratownictwa Medycznego w Oddziale Ratownictwa Medycznego na podstawie wydanych upoważnień.

Przedmiotem kontroli były zagadnienia związane z organizacją jednostki systemu w zakresie zgodności działania z ustawą z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym, funkcjonowanie systemu TOPSOR - w tym zapewnienie minimalnych wymagań funkcjonalnych oraz technicznych koniecznych do prawidłowego działania systemu, warunków organizacyjno-technicznych do gromadzenia, przetwarzania i pobierania danych zgromadzonych w TOPSOR – na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 30 czerwca 2021 roku w sprawie systemu zarządzającego trybami obsługi pacjenta w szpitalnym oddziale ratunkowym⁴, a także realizacja wymagań wynikających z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 czerwca 2019 roku w sprawie szpitalnego oddziału ratunkowego⁵.

¹ t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1720 ze zm.

² t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 991.

³ t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1331 ze zm.

⁴ Dz.U. z 2021 r., poz.1182

⁵ t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 2048

Ocena działalności jednostki:

Na podstawie ustaleń zespołu kontrolnego, działalność Szpitalnego Oddziału Ratunkowego funkcjonującego w Samodzielnym Publicznym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej w Staszowie, w zakresie objętym tematyką kontroli – oceniam pozytywnie.

Zespół kontrolny wizytując SOR dokonał weryfikacji spełniania wymagań dotyczących lokalizacji szpitalnego oddziału ratunkowego w strukturze szpitala, obszarów działania, wyposażenia jednostki w sprzęt medyczny i wyroby medyczne oraz organizacji i zasobów kadrowych oraz funkcjonowania systemu TOPSOR.

W toku kontroli ustalono, że Szpitalny Oddział Ratunkowy jest zorganizowany w podmiocie leczniczym, który spełnia wymagania określone w § 4 rozporządzenia. W Szpitalu w Staszowie funkcjonują jednostki organizacyjne wyspecjalizowane w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego – wykazane w Planie działania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne tj.:

- Oddział Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej z pododdziałem endoprotez,
- Oddział Neurologiczny i Udarowy,
- Oddział Chirurgii Ogólnej,
- Oddział Intensywnej Terapii,
- Oddział Chorób Wewnętrznych,
- Oddział Ginekologiczno – Położniczy,
- Oddział Pediatryczny,
- Oddział Neonatologiczny.

Szpitalny Oddział Ratunkowy zlokalizowany jest na poziomie wejścia dla pieszych i podjazdu specjalistycznych środków transportu sanitarnego. Wjazd jest zadaszony, przelotowy, z funkcją automatycznego otwierania i zamykania, zapewniony jest bezkolizyjny podjazd 6 specjalistycznych środków transportu sanitarnego. Wejście dla pieszych i dojazd do oddziału są zorganizowane niezależnie od innych wejść i dojazdów do budynku szpitala, przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Zgodnie z zapisem § 5 ust. 2 rozporządzenia w sprawie szpitalnego oddziału ratunkowego, w Oddziale zapewniona jest możliwość izolacji chorego, u którego stwierdzono chorobę zakaźną lub z podejrzeniem zachorowania na chorobę zakaźną. Do pomieszczenia przeznaczonego do krótkotrwałej izolacji pacjenta można wejść bezpośrednio z podjazdu dla karettek, dla personelu medycznego przeznaczone jest wejście od strony Oddziału, gdzie zamontowane są systemy dezynfekcyjne.

W ramach SOR zorganizowane jest również pomieszczenie dla osób będących w stanie upojenia alkoholowego, przygotowane do przebywania 3 osób.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia ws. szpitalnego oddziału ratunkowego, na minimalne wyposażenie oddziału do przyłóżkowego wykonywania badań składa się:

- analizator parametrów krytycznych,
- przyłóżkowy zestaw RTG,
- przewoźny ultrasonograf.

W toku oględzin stwierdzono, że Oddział spełnia ww. wymagania.

Powierzchnia oddziału jest wystarczająca dla prawidłowego funkcjonowania wszystkich jego obszarów wymienionych w § 5 cyt. rozporządzenia. Trakt komunikacyjny zapewnia swobodne przemieszczanie się chorych oraz towarzyszących im osób.

W skład Szpitalnego Oddziału Ratunkowego wchodzi następujące obszary:

1. segregacji medycznej, rejestracji i przyjęć;
2. resuscytacyjno – zabiegowy;
3. wstępnej intensywnej terapii;
4. terapii natychmiastowej;
5. obserwacji;
6. konsultacyjny.

SOR dysponuje lądowiskiem przyszpitalnym, przystosowanym do całodobowych startów i lądowań. Przyjęcie osób znajdujących się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego, transportowanych przez lotnicze ZRM odbywa się bez użycia specjalistycznego środka transportu sanitarnego.

Zgodnie z § 6 ust. 4 pkt 1 rozporządzenia ws. szpitalnego oddziału ratunkowego SOR ma obowiązek prowadzić stały nasłuch radiowy na ogólnopolskim kanale ratowniczym o częstotliwości 169,000 MHz w celu zapewnienia łączności m.in. z lotniczym zespołem ratunkowym, naziemnymi zespołami ratownictwa medycznego oraz dyspozytorem medycznym. Nasłuch prowadzony jest prawidłowo.

Ustalenia dotyczące lokalizacji obszarów SOR i ich wyposażenia

Obszar segregacji medycznej, rejestracji i przyjęć - zlokalizowany jest bezpośrednio przy wejściu do Oddziału. Wyznaczone są stanowiska rejestracji medycznej wyposażone w sprzęt niezbędny do rejestracji i przyjęć osób, które znajdują się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. W ramach obszaru funkcjonuje system TOPSOR.

Obszar wyposażony w środki łączności w tym system nagłaśniający służący do wywoływania pacjentów SOR.

Stanowisko rejestracji medycznej wyposażone jest w sprzęt niezbędny do rejestracji i przyjęć osób przywożonych przez zespoły ratownictwa medycznego oraz tych, którzy sami zgłaszają się na Oddział, w obydwu przypadkach podstawą do zarejestrowania pacjenta i wdrożenia triażu jest bilet pobrany z biletomatu. Z uwagi na fakt częstego - niezasadnego pobierania biletu przez osoby wchodzące do Szpitalnego Oddziału Ratunkowego jeden biletomat (wydający bilety typu A) został wyłączony. Pacjenci, którzy sami zgłaszają się do SOR otrzymują bilet w rejestracji, dalej procedury TOPSOR realizowane są w sposób standardowy.

W obszarze segregacji medycznej, rejestracji i przyjęć prowadzona jest segregacja pacjentów, która rozpoczyna wewnętrzny bezkolizyjny trakt komunikacyjny. Lokalizacja i wielkość obszaru stwarza dogodne warunki do przeprowadzania wywiadu z zespołami ratownictwa medycznego lub rodziną pacjenta i dokonania oceny stanu zdrowia osób, które dotarły do SOR.

Sala do segregacji medycznej przeznaczona jest dla pięciu pacjentów, na jej wyposażeniu znajduje się również łóżko bariatryczne.

Obszar resuscytacyjno – zabiegowy składa się z jednej sali z dwoma stanowiskami resuscytacyjnymi. Wyposażenie stanowisk resuscytacyjnych zapewnia monitorowanie i podtrzymywanie funkcji życiowych, prowadzenie zaawansowanej resuscytacji krążeniowo-oddechowo-mózgowej oraz okołourazowej, a także wykonywanie podstawowego zakresu wczesnej diagnostyki i wstępnego leczenia urazów. Stanowiska wyposażone są zgodnie z wymaganiami zawartymi w § 7 ust. 3 – 4 cyt. rozporządzenia Ministra Zdrowia.

W obszarze wstępnej intensywnej terapii zlokalizowano trzy stanowiska intensywnej terapii, gdzie wykonywany jest pełny zakres wczesnej diagnostyki i wstępnego leczenia chorych niestabilnych krążeniowo i oddechowo, wdrażana jest zaawansowana resuscytacja krążeniowo-oddechowo-mózgowa, prowadzona jest terapia bólu, wstępne leczenie zatruc, monitorowanie i podtrzymywanie funkcji życiowych oraz opracowuje się chirurgicznie rany i drobne urazy.

Obszar terapii natychmiastowej – zorganizowany jest zgodnie z wymogami zawartymi w § 9 rozporządzenia ws. SOR, składa się z sali zabiegowej i sali opatrunków gipsowych, sale wyposażone są w wymagany sprzęt medyczny i produkty lecznicze, jak również zapewniony jest dostęp do źródła tlenu, powietrza i próżni.

Obszar obserwacji – w skład obszaru wchodzi 5 stanowisk o powierzchni wystarczającej do jego prawidłowego funkcjonowania. Obszar wyposażony jest w zestaw resuscytacyjny z niezależnym źródłem tlenu i respiratorem transportowym, defibrylator, ssak próżniowy, centralne źródło tlenu, powietrza i próżni z gniazdami poboru przy każdym stanowisku. Każde stanowisko zaopatrzone jest w wyroby medyczne i produkty lecznicze umożliwiające monitorowanie czynności życiowych. Obszar spełnia wymogi określone w § 10 rozporządzenia Ministra Zdrowia.

Obszar konsultacyjny – w obszarze wyznaczone są cztery stanowiska badań lekarskich oraz osobne pomieszczenie przeznaczone do badania dzieci. Wyposażenie obszaru umożliwia przeprowadzanie badań lekarskich i konsultacji specjalistycznych.

Poszczególne obszary, ich organizacja oraz wyposażenie w wyroby medyczne, są zgodne z wymogami zawartymi w § 4 - 11 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie szpitalnego oddziału ratunkowego.

Ustalenia dotyczące zasobów kadrowych Szpitalnego Oddziału Ratunkowego

Zgodnie z § 12 ust. 1 cyt. rozporządzenia minimalne zasoby kadrowe SOR stanowią:

- 1) ordynator oddziału (lekarz kierujący oddziałem),
- 2) pielęgniarka oddziałowa, będąca pielęgniarką systemu,

- 3) lekarze w liczbie niezbędnej do zabezpieczenia prawidłowego funkcjonowania oddziału, w tym co najmniej jeden lekarz systemu przebywający stale w oddziale,
- 4) pielęgniarki lub ratownicy medyczni w liczbie niezbędnej do zabezpieczenia prawidłowego funkcjonowania oddziału.

Zasoby kadrowe Oddziału w kontrolowanym okresie stanowili:

- kierownik SOR – specjalista medycyny ratunkowej,
- 27 lekarzy zabezpieczających prawidłowe funkcjonowanie SOR,
- pielęgniarka oddziałowa – specjalista w dziedzinie pielęgniarstwa chirurgicznego oraz anestezjologicznego,
- 20 pielęgniarek i pielęgniarzy,
- 15 ratowników medycznych.

Ustalenia dotyczące funkcjonowania systemu TOPSOR

Na podstawie art. 33 a ust. 1 pkt 4 ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym oraz zgodnie z § 15 pkt 3a rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie szpitalnego oddziału ratunkowego, od dnia 1 lipca 2021 r. SOR ma obowiązek przeprowadzania segregacji medycznej pacjentów z wykorzystaniem systemu TOPSOR. Działanie systemu reguluje rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie systemu zarządzającego trybami obsługi pacjenta w szpitalnym oddziale ratunkowym.

Kontrolujący stwierdzili, że w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym Szpitala w Staszowie funkcjonuje, zgodnie z obowiązującymi przepisami, system TOPSOR. Oddział jest wyposażony w urządzenia wymagane do obsługi systemu tj. automaty do biletów, wyświetlacze zainstalowane w obszarze segregacji medycznej, służące do przekazywania informacji o kolejności i czasie oczekiwania na konsultacje lekarskie, terminal stanowiskowy, tablety, zestaw nagłaśniający, komputer oraz kardiomonitor umożliwiający komunikację z TOPSOR przez eksportowanie danych.

Przy wjeździe dla zespołów ratownictwa medycznego i wejściu dla pacjentów znajdują się dwa automaty biletowe, trzeci - w postaci drukarki nabiurkowej znajduje się w rejestracji. Personel ZRM lub pacjent przychodzący na SOR samodzielnie, powinni pobrać bilet nadający choremu kod literowo – cyfrowy. W przypadku pacjenta, który samodzielnie przychodzi do SOR, kod rozpoczyna się od litery „A”, kod pacjenta przywiezionego przez ZRM od litery „T”.

Po zarejestrowaniu pacjenta, przeprowadzany jest wywiad i wyznaczany priorytet przyjęcia. Informacje o stanie pacjenta i podjętych czynnościach są na bieżąco wprowadzane do systemu informatycznego przez personel odpowiedzialny za triaż.

Pacjenci oraz osoby im towarzyszące, na wyświetlaczu zbiorczym mogą obserwować swój numer, nadany przez biletomat i odpowiedni do wyniku przeprowadzonego wywiadu, czas oczekiwania na konsultację lekarską. Pomiar czasu obejmujący pobyt w SOR, w systemie TOPSOR kończy się w momencie wypisania pacjenta przez lekarza SOR (lub skierowania go na odpowiedni oddział szpitalny). Stwierdzono, że personel medyczny na bieżąco odnotowuje w systemie wszystkie etapy obsługi pacjenta, co przekłada się na odzwierciedlenie w raportach LPR -

administratora systemu, czasu obsługi pacjenta przebywającego w szpitalnym oddziale ratunkowym.

Z informacji przekazanych przez personel Oddziału wynika, że w związku z faktem niezasadnego pobierania biletów przez osoby wchodzące do Szpitalnego Oddziału Ratunkowego tylko w celu uzyskania informacji, jeden biletomat - wydający bilety typu A, został wyłączony. Natomiast pacjenci, którzy sami zgłaszają się do SOR otrzymują bilet w rejestracji.

Mając na względzie usprawnienie przyjęć w SOR pacjentów zgłaszających się samodzielnie, rekomenduję ponowne uruchomienie biletomatu przeznaczonego dla pacjentów samodzielnie przychodzących na SOR oraz umieszczenie przy nim czytelnej informacji, że osoba zgłaszająca się na Oddział Ratunkowy w celu uzyskania pomocy medycznej jest zobowiązana pobrać bilet, który warunkuje otwarcie procesu rejestracji oraz, że biletu nie należy pobierać w celu uzyskania wyłącznie informacji.

Ocenię podlegały następujące aspekty działalności Szpitalnego Oddziału Ratunkowego:

1. Spełnianie wymagań dotyczących poszczególnych obszarów SOR, ich organizacji oraz wyposażenia w wyroby medyczne – **ocena pozytywna.**
2. Zapewnienie odpowiednich zasobów kadrowych SOR – **ocena pozytywna.**
3. Funkcjonowanie systemu TOPSOR, w tym wyposażenie w urządzenia wymagane do obsługi systemu, spełnienie wymagań koniecznych do obsługi systemu – **ocena pozytywna.**

Dokonane w toku kontroli ustalenia, uzasadniają wydanie całościowej oceny pozytywnej w zakresie będącym przedmiotem kontroli.

Informuję, że zgodnie z § 25 ust. 6 Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania kontroli podmiotów leczniczych, od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Rafał Nowak
Wz. Wojewody
Świętokrzyskiego

Wicewojewoda Świętokrzyski